ప్రణయ లేఖలు

మళ్ళీ అదేమోస్తరు ఉత్తరం రావటంతోనే నా ముఖం కళావిహీనం అయిపోయింది. ఏదో గొప్ప నేరం చేసిన వాడిలాగ ఆందోళనం పొంది ఆ ఉత్తరాన్ని పుస్తకాల వెనక్కు తోసేస్తుంటే ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో ఆ సమయానికి రానే వచ్చింది కాంతం. నేను తెల్లమొఖం వేయటం చూచి 'ఏమిటి చేస్తున్నా'రన్నది ఏం లేదు అన్నాను. "ఏం లేకపోవడమేమీ, ఏదో ఉంది, చెప్పరాదూ ?" అంది కాంతం అసూయాగ్ని కళ్ళల్లో వెలిగించుకొంటూ.

"మొన్న వచ్చిందే ఆ మోస్తరు ఉత్తరమే వచ్చింది" అన్నాను. "ఇంకేం ? ఉత్తరాలు వ్రాసుకోండి అని" అసూయతో దగ్ధం అవుతూవున్న హృదయంతో వెళ్ళిపోయింది. అసలు విషయం ఏమిటంటే నా మీద ఆవిడకు ఏదో లోపలుంది.

ఈ అనుమానానికి కారణం ఏమిటంటే ఒకరోజున నేను పనిమీద పొరుగూరు వెళ్ళటం తటస్థించింది. ఆరోజే ఒక ఉత్తరం వచ్చింది నాకు యెక్కడి నుంచో అందులో ఒక పంక్తి మాత్రం ఇంగ్లీషు వ్రాసి ఉంది. సాధారణంగా నా వుత్తరాలు మా ఆవిడ చూడదు. చూడాలన్న కుతూహలం లేదు కానీ ఇంత క్లుప్తంగా వ్రాసి ఉంటం మూలాన ఏమిటా అని ఆవిడకు కుతూహలం కలిగింది. ఇంగ్లీషు బహుకొద్దిగా వచ్చు అంటే అక్షరాలు గుర్తుపట్టుట బాగా వచ్చు పరిచయ శబ్ద సముదాయము ఒక నూరు మాటలకు మించి యుండదు.

ఉత్తరంలో Please remember అని ఒక వాక్యమే ఉండటం మా పోట్లాటలకు అంతా మూలం. చావు కబురో ఏమో అని భయం వేసిందట పాపం. క్రింద సంతకం చూస్తే శేషు అని ఉంది. Please అంటే తెలుసు కానీ, remember అంటే తెలియదు. అందుకని వారపు కుర్రవాడికి చూపి "అందులో ఏముంది అబ్బాయి" అని అడిగిందట.

వాడి తెలివి చూడండి! నా కర్మం కాలితె! "నన్ను ఎల్లప్పుడు జ్ఞాపకం వుంచుకో అని ఎవరో వ్రాశారండి" అని, క్రింద సంతకం ఎవరిది అంటే 'శేషు' అనే అంతవరకు

అక్షరాలు స్పష్టంగా ఉన్నవి. అక్కడ నుంచి వంకర గీతలు తప్ప యేమి తెలియటం లేదు" అన్నాడట. సరే వాళ్ళిద్దరికి ఒకే అభిప్రాయం కలిగింది. ఒక స్త్రీ వ్రాసిన వుంటుంది అని శేషు అని వుంది. కాబట్టి, శేషమ్మ అనో శేషారత్నం అనో శేషగిరి అనో పేరుగల స్త్రీ వ్రాసిన ఉత్తరం అని గట్టి నమ్మకం కలిగింది.

- 2 -

చలిదినాలు కావటం చేత ఆరోజు పెందలాడే భోజనం చేసి మంచాలమీద చేరాము. కాంతం కథ సాగించింది.

"అయిందా అంది. అపుడు ఆ ముండ ఎవరా అని ఊ ఆలోచనలు పోయినవి."

"ముండ ఏమిటి ?"

"అదే ! ఆ ఉత్తరం వ్రాసింది." "ఉత్తరం వ్రాసినంత మాత్రాన తాదు తెంచావు ?" "ముండ కాకపోతే ముత్తయిదువా, అంటే మొగుడియందు భక్తి విశ్వాసాలు కలవాళ్ళు పరాయి మొగాళ్ళకు వుత్తరాలు వ్రాస్తారా ఏమిటి?"

"ఎవరైనా స్నేహితురాంఢ్రు నాకు వున్నారని ఊహించక పోయినావా."

"మీకూ ఆడువాండ్లకూ స్నేహమంటే ఒకటి... ఇది అంటే ఒకటా ? మొగవాడికి ఆడదానికి మధ్య ఉండగల సంబంధం ఒక్కటే, అది భార్యభర్తల మధ్య ఉండటం సమ్మతం, పరస్త్రీతో ఏరకపు సంబంధమైనా సరే వుండటం అసహ్యం."

"సరే, సరే నిన్ను నమ్మించటం నాతరం గాదుగదా నిన్ను పుట్టించిన వాడికైనా చేత కాదు. అది అట్లా వుంచి ఏమి జరిగింది చెప్పు."

"ఏముంది మీరు ఎవరితోనో స్నేహం చేశారు ? అని స్పష్టమైంది."

ఊ అని చిరునవ్వు నవ్వి కాంతం చిక్కిపోయిన చెక్కిళ్ళను చూచి "నాకు నా పిల్లలకు సేవచేయటంలో కదా ఈమె చెక్కిళ్ళు చిక్కి, హస్తములు కఠినమైనని" అని అనుకుంటున్నాను.

"మళ్ళీ మీ మొఖం చూడాలని నేను అనుకోలేదు. ఇల్లు తగలబెడదా మనిపించింది. మా వెధవ ఆడబిడ్డ మాచమ్మ నాకంటె సుఖపడుతోంది అనుకున్నాను మీ పుస్తకాలన్నీ ఈ మాత్రం జ్ఞానం మీకు ఇయ్యలేని పుస్తకాలన్నిటిన్ని ఒక్కమాటు

నిప్పు అంటిద్దామనుకొన్నాను. కానీ ఆ క్షణంలో పెద్ద పిల్ల బడి నుంచి వచ్చి అన్నం పెట్టమనటం, చంటిది కెవ్వున కేకేసి ఒక్క పెట్టున ఏడవటం నా నిశ్చయాన్ని కార్యరూపం చెందకుండా ఆటంక పరచినవి.”

“పిల్ల ఏడ్వకపోయినట్లయితే యీపాటికి నీకు. మాచమ్మ రూపు వచ్చేదన్న మాట!”

ఊరుకోండి ? అమంగళవాచకాలన్నీ...........

“నీ వన్న మాటే కదా ?..........”

“ఊరుకోమంటే – ఇక పోనియ్యండి. సరే పిల్లకు పాలిచ్చి పెద్దదానికి అన్నం పెట్టేసరికి మూడయింది. పొంగుచల్లారిన జ్వాల మండుతూనే ఉంది. కడుపులో మంట పుట్టింది వళ్ళు తేలిపోవటం మొదలు పెట్టింది తలకాయ బద్దలు కొట్టుకొంటే బాగుంటుందనిపించింది. గాని పిల్లల కోసం ఏమి చేయలేక అబలనై ఊరుకొన్నాను.”

మంచిది. మంచిది. అని నేను దర్జాగా అన్నాను. నా వంక కోర చూపులు చూచి “దీని విషయమై నిజం ఏమిటో మీరు చెపుతారా? నన్ను ఎందులోనన్నా పడి చావమంటారా” అన్నది, చివరకు బాకులతో పొడిచినట్లు చూస్తూ.

ఆఖరుమాట వినేసరికి నా గుండె ఝల్లుమన్నది. ఆవిడ అంతపనీ చేస్తుంది. మహామొండి. సాహసి ఏం జేసేది. నిజమేమిటో నాకే తెలియదాయె. ఆ వుత్తరం వ్రాసిన దెవరో నాకు దెలియలేదు. పేరుమాత్రం ఏదో అట్లాగే ఉంది.

S..........h అని రెండు అక్షరాలూ, తరువాత వంకర గీతలు కనబడుతున్నవి. అయితే ఎవరు వ్రాశారో యీ ఉత్తరం నాకు తెలియదు. స్త్రీ మాత్రం కాదు. ఏమో, ఏమిటో మాయగానే ఉంది. “నా మాట నమ్ము. నేను ఏ స్త్రీతోను స్నేహం చేయలేదు. నన్ను అనవసరంగా ఎందుకు అనుమానించి గృహంలో కల్లోలం తీసుకొస్తావు. నిజం నిలకడ మీద తెలుస్తుంది?” అని దీనంగా వేడుకొంటున్న గొంతుతో మనవి చేసికొని గడ్డం పట్టుకొని భోజనం చెయ్యమని బ్రతిమిలాడినాను. వెళ్ళి రెండు మెతుకులు కొరికింది కాని ఆ రాత్రి తెల్లవార్లు కాంతం మంచంమీద మసులుతోనే ఉంది .... దగ్గరకు వెళ్ళితే కరుస్తుందని భయం వేసింది. శాలువ ముసుగు బిగించుకొని నిద్రపోయినాను.

- 3 -

రెండు రోజులదాకా ఇంట్లో ఎవరిసంగతి వాళ్ళదే. ఒకళ్ళ సంగతి ఒకళ్ళకి పట్టదు. విస్తట్లో అన్నం పెడితే తినటం నా దారిన నేను వెళ్ళిపోవటం ఆవిడ నాతో మాట్లాడలేదు. నేనూ ఆవిడను పలకరించనూ లేదు ....ఏ అఘాయిత్యం లేకుండా కాలం ఇట్లా గడిస్తే అంతే చాలునని నా గోల. ఆవిడ కోపం కాలంగడిస్తే చల్లారుతుందని నా నమ్మకం.

ఇది జరిగిన వారం రోజులకల్లా మళ్ళీ ఇంకో ఉత్తరం వచ్చింది. అందులో రెండో మాటు చెపుతూన్నాను. జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి అని వుంది. మళ్ళీ అదే సంతకం, అయ్యబాబో! ఇదేదో నా కొంప తీయటానికే వ్రాస్తుందని అనుకొని రహస్యం బయటపడ్డదాకా ఈ ఉత్తరాలు చింపివేయటానికి ఇష్టం లేక పుస్తకాల వెనకాలకు తోస్తుంటే కాంతం రావటం, నన్ను పట్టుకోవటం జరిగింది అది సంగతి.

ఈ రెండోసారి ఉత్తరం సంగతి గూడా ఆవిడకు తెలిసింది, సమయానికి రావటం చేత ఉన్న సంగతి చెప్పక తప్పిందికాదు, కాని మళ్ళీ మొదటకొస్తుందేమో అనుకొన్నాను. కాని అట్టే ప్రమాదం కనబడలేదు, సముద్రం మధ్యను తుఫాను పడితే తీరవాసులకు కొంచెం భయకారణమైన ఆపద లేనట్టే ఆమె హృదయ మధ్యమంలో ఏం పుట్టిందో అక్కడే అణగిపోయింది.

అయితే ఎవరైనా స్త్రీ నన్నెప్పుడైన కలుసుకొని మాట్లాడి ఇట్లా వ్రాస్తున్నదా అని సందేహం కూడా కలిగింది. అట్లా జరిగినట్లు జ్ఞాపకం లేదు. ఇదేదో మాయగా ఉంది. నాకూ ఊహలు బయలుదేరినవి. అవన్నీ వట్టి పగటి కలలు సుమండీ!

ఒక చక్కని స్త్రీ నన్ను ఇట్లా ప్రేమించి, ఉత్తరాలు వ్రాస్తున్నదని నేను జవాబు వ్రాయకపోతే తానే వచ్చి నన్ను కొలుసుకొంటుందని ఒక ఊహ, కలుసుకొంటే ఎట్లా! కాంతంతో చెప్పటమా ? చెప్పకపోవటమా ? చెపితే కొరికేస్తుందే ! చెప్పకుండానే రహస్యంగానే జీవించటం, ఆమె వల్ల నాకు ప్రేమానుభవమే కాక కావలసినంత ధనసహాయం దొరుకుతుందనీ ఈ సేవకావృత్తి మానెయ్యవచ్చుననీ మరొక ఊహ. ఉద్యోగం మానేస్తే కాంతం కనుక్కుంటుందని మరియొక ఉప ఊహ. సరే మానెయ్యకుండా జీవిద్దామని సహాయ్య ఊహ అక్కడ నుంచి కళ్ళముందు ఒక

సినిమా ఫిలుము మోటారులు, తోటలు, విహారము, పెద్దపట్టణాలు చూడటం, విందులు, పాటకచ్చేరీలు ఏమిటో – ఏమిటో కనబడటం, ఇంతలో పని పిల్లవాడు కెవ్వన కేకేసి ఏడ్వటం....తల్లి చంటివాడికి పాలిస్తూ లేవటానికి వీలులేక ఏమండోయి. ఏం, వినపడటం లేదూ, వాడు అట్లా ఏడుస్తుండే ఊరికే చూస్తూ ఉంటారేం, లేచి ఎత్తుకోండి అనటం. విధిలేక ఎత్తుకోటం, ఇదొకసారి.

తివాసీ పై కూర్చుని బాలీసుపై జేర్లబడి మళ్ళీ ఏమిటా ఆ ఉత్తరం అని ఇంకోసారి ఆలోచనలోకి దిగటం. అయితే నన్ను ఏ స్త్రీ అయినా ఎందుకు ప్రేమించి ఉత్తరం వ్రాస్తుందా, నేను ఏమీ చక్కనివాడిని కానే, అని సందేహం కలగటం, అప్పుడు ఊహ ప్రపంచములో నుంచి ఒక గంధర్వుడు 'నీవు నల్లగా ఉన్నా ముక్కు మొఖంబాగా ఉంటాయి, ముఖంలో వుండే వంపులు, రేఖలు అందంగా ఉంటవి. నిజమైన అందం రంగులో లేదు' అని నచ్చు చెప్పటం ఆపళంగా ఒక విద్యావతి నన్నూ, నా తెలివినీ, నా కథా రచనా నైపుణ్యాన్ని గ్రహించి, మెచ్చుకొని నాతో స్నేహం కోరిందని అనుకోటం, అక్కడ నుంచి ఊ, ఊహలు పూర్వము మోస్తరుగానే, సుకుమారితో స్నేహం అయితే ప్రతిమారు ఆమె ధనవంతురాలు కావటం మాత్రం తప్పదు. నా దరిద్రం అంతా మాయం కావటం. కుచేలునికి ఐశ్వర్యం వచ్చినట్లు, అల్లాఉద్దీనుకు కావలసినదల్లా ఇచ్చే దీపపుసెమ్మె దొరికినట్లు నాకు ఆ మనిషి ప్రేయసి అనాలె కాబోలు, దొరకటం, అక్కడనుంచి పూర్వము మోస్తరే ఊహలు రావటం పిల్లలకు సొమ్ములు చేయించినట్లూ ఊహలు. ఇక అంతుందా ఆ ఊహలకు !

ఇంతలో పసివాడు గిన్నెలో తలకాయపెట్టి అది అందులో ఇరుక్కొని పోవటంమూలాన ఏడుస్తూ వుండటం; చంటిది వంటినిండా పూసుకొని మంచంలో పొర్లుతూ వుండటం, తల్లి పొత్తు గుడ్డలు దొడ్లో ఉతుకుతూ వుండటం ఈ hard reality చూసేసరికినా గుండెల్లో అదేదో ఒక మాదిరిగా వుండటం, ఇది ఇంకో అనుభవం. నా ఊహకు సంబంధించిన కోరికలు ఇట్లా వున్నవి.

ఇక ఇంట్లో సంగతి, సంతోషం కాని నవ్వులాటలుగాని లేవు. జీవితం ఒక బండ మోయటం అనిపించింది. ఇంట్లో ఇల్లాలు ముక్కు ముడుచుకుంటే, మగవాడికి ఎంత బరువో నాకు బోధపడ్డది. ఎట్లా ఈ సుడిగుండంలో నుంచి బైటపడాలో నాకు

బోధపడలేదు. ఏ పాపము ఎరుగని నాకు యీ కర్మం ఏమిటి ? ఇంటికి రావటం మానేద్దామా, లేకపోతే ఆత్మహత్య చేసుకొందామా, అని ఆలోచనలు బయలుదేరినవి. భార్యభర్తల మిద్దరం యిట్లా వున్నాము ఏమి చెయ్యాల్సింది తోచలేదు.

ఇంకోవారం గడిచింది. నేను బజారెళ్ళి పిల్లల కేదో తినే వస్తువులు కొనుక్కొని ఇంటికొచ్చాను. మా అబ్బాయి నన్ను వీధిలోనే, పరుగెత్తుకుంటూ, వచ్చి కలుసుకొన్నాడు. పెద్దది అరుగుమీద నుంచుని చూస్తున్నది రెండోది నాన్న, నాన్న అని గంతులేస్తున్నది, ఎడబిడ్డ తల్లి చంకలో నుండి దూకుతున్నాడు.

గడప ఎక్కడంతోనే పసివాడ్ని అందించింది. సంతోషంతో ఎత్తుకొని ఉయ్యాలలో కెవ్వున కేక పెట్టి ఏడుస్తున్న దాన్ని ముద్దుపెట్టుకొని తెచ్చిన వస్తువులు పిల్లలకిచ్చి ఉయ్యాలలో దాన్ని ఎత్తుకొన్నాను.

ఇంతలో తల్లి వచ్చి పసివాడ్ని తీసికొని పాలిస్తూ నా యెదుట కూర్చుని –

"శేషాచార్యులు యెవరండీ" అన్నది నవ్వుతూ.

"ఏ శేషాచార్యులు" అన్నాను.

"ఎవరో శేషాచార్లు, తెనాలిట" అంది ఆవిడ విరగబడి నవ్వుతూ.

ఆయన నా స్నేహితుడే, అన్నాను. ఆయన ఏమైనా వచ్చి ఏదైనా చెప్పాడా యేమిటి అని భయం వేసింది. కాని నవ్వుతోంది. కాబట్టి ధైర్యం తెచ్చుకొని.

"నా స్నేహితుడు ఒకాయన తెనాలిలో ఉన్నా" డన్నాను.

"ఆయనమీద మీరు కేసుపెట్టాలే" అన్నది.

"ఎందుకు ? ఆయన ఏం చేసాడు ?"

"ఏం చేశాడో ? ఇంతకంటె ఏమి చెయ్యాలే ?"

"ఏం చేశాడో తెలియందే !"

"మనిద్దరకు పోట్లాట పెట్టి పదిహేను రోజులు, సౌఖ్యంగా కాలం గడిపే కుటుంబములో రగడ తెచ్చిపెట్టాడు."

ఆయన మంచివాడు పాపం ? ఏం చేశాడు ? ఆయన ఎప్పుడూ ఈ ఊరు రాందే ? ఏమిటి నవ్వు ? ఈ ధోరణి ఏమిటి ?

ఆయన చేసిన గోలే ఇది "చూడండి ? ఇదిగో ఉత్తరం" అని నా ముందు పారవైచింది.

అందులో "మీకు రెండుమార్లు జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని వ్రాసిన ఏ జవాబు ఇయ్యకపోవటం మూలాన మీ బావమరిది వద్దనుండి అడిగి పుచ్చుకొన్నాను మీరు ఇయ్యాలిసిన అయిదు రూపాయలు" అని ఉంది. నాకు నవ్వు రాలేదు సుమండీ; అయితే యీ దస్కతు పూర్వము మోస్తరుగానే ఉంది. నీకెట్లా తెలిసింది. శేషాచారిగారు అని, అన్నా.

"అమ్మా మామయ్యవ్రాసిన ఉత్తరమేదే" అని అమ్మాయిని పిలిచింది. అది తన పెట్టెలోనుంచి ఒక కార్డు తెచ్చి యిచ్చింది. అది వాళ్ళ అక్కయ్యకు వ్రాసిన ఉత్తరం. అందులో వాడు-బావకు డబ్బును జాగ్రత్తగా వాడుకొని అప్పులు చెయ్యవద్దని చెప్పు. శేషాచారిగారికి అయిదు రూపాయిలు ఇయ్యాలట. ఆయన వచ్చి మీ బావ పంపలేదు. నీవు ఈయమని నన్ను అడిగి తీసికెళ్ళాడు. ఇటువంటి విషయం. ఇది మొదటిసారికాదు. ఆయన అందరి దగ్గరా అప్పులు చేయటం వాళ్ళొచ్చి నాగొంతుమీద కూర్చోవటం" అని వ్రాసి వుంది.

నవ్వక తప్పింది కాదు. కాని నిక్షేపంలాంటి కాపరంలో తగూ పుట్టడానికి కారణం, ఆయన వివరంగా విషయము వ్రాయకపోవటమే గదా ? ఆ దస్కతు చేయడంలో - ఆ అజాగ్రత్త ఏమిటి ? ఆ దస్తూరీ ఏమిటి, ఆ క్లుప్తంగా వ్రాయట మేమిటి ? దానివల్ల ఎంత గోలయింది. దీనివలన అసౌఖ్యానికి నష్టపరిహారార్థంగా ఆయన మీద పదిహేనువేలకు దావా వేయదల్చుకొన్నాను.

అమెరికా మొదలైన దేశాలలో ఇటువంటి దావాలు వేస్తారట. తప్పక దావాగెలిచి ఆయన వద్ద నుంచి పదిహేనువేలు రాబడతాను. కాని ముందు కోర్టు ఫీజుకూ, వాటికి రూ. 200 అయినా కావాలట. కాబట్టి ఈ కథ చదివి సంతోషించిన ప్రతివ్యక్తి, నాకు ఒక్కొక్క రూపాయి పంపండి ఆడవాళ్ళయితే అర్ధరూపాయి. పిల్లలు అయితే పావలా.